

Джек Лондон

Мауки

Тежеше сто и десет фунта. Косата му беше ситно къдрава и негърска, а самият той беше черен. Особено черен. Нито синкавочерен, нито моравочерен, а с цвета на черна слива. Казваше се Мауки и беше син на главатар. За него имаше три „тамбо“. „Тамбо“ на меланезийски значи „табу“ и е първи братовчед на тази полинезийска дума. Трите „тамбо“ на Мауки бяха следните: първо, не биваше никога да се ръкува с жена, вито да допусне женска ръка да се допре до него или до някоя от личните му вещи; второ, не биваше никога да яде миди, нито някаква храна, стояла на огън, на който са били готвени миди; трето, не биваше никога да докосва крокодил, нито да пътува с кану, на което има частица от крокодил, дори и да не е по-голяма от зъб.

По-друга беше чернотата на зъбите му – те бяха наситено черни или, може би по-точно, черни като сажди. Такива ги направи само за една нощ майка му, като им сложи компрес от някакъв стрит на прах минерал, добиван от едно свлачище отгатак Порт Адамс. Порт Адамс е крайбрежно село в Малаита, а Малаита е най-дивият от Соломоновите острови – толкова див, че никакви търговци, нито плантатори не са успели да се задържат на него и досега; ала, от друга страна, от времето на най-ранните ловци на бисери и търговци на сандалово дърво до най-късните агенти за набиране на работна ръка, въоръжени с автоматични пушки и разполагащи с бензинови мотори, десетки бели авантюристи са били затрити там с томахавки и куршуми с мек връх от старовремски пушки. Така и днес, в двадесети век, Малаита си остава свърталище на агенти за набиране на работна ръка – те обикалят бреговете ѝ търсят работници, които се уславят и обвързват да се трепят из плантациите на съседните по-цивилизовани острови по за тридесет долара на година. Туземците от тези съседни и по-цивилизовани острови са станали прекалено цивилизовани, за да работят в плантации.

Ушите на Мауки бяха пробити не на едно-две, а на двадесетина места. В една от по-малките дупки носеше глинената си лула. По-големите бяха твърде широки за тази цел. Лулата би паднала през тях. Всъщност в най-голямата дупка на всяко ухо той носеше обикновено кръгли дървени запушалки, цели четири инча в Диаметър. Общо взето, обиколката на тези дупки се равняваше на двадесет и половина инча. Мауки проявяваше многообразие във вкуса си. В различните по-малки дупки носеше такива неща, като празни гилзи от патрони, клинци от подкови, медни бурми, парчета канап, плетенки от въже, ивици от зелени листа, а когато преминеше дневният зной – алени цветове на ружа. От това става ясно, че за неговото благоденствие не бяха необходими

джобове. А той не можеше и да има, понеже единствената му одежда се състоеше от парче басма, широко няколко инча. Джобния си нож носеше в косата, защитан на един къдрав кичур. Най-голямата му скъпоценност беше дръжка от порцеланова чаша, закачена на халка от костенуркова коруба, вдяната на свой ред в хрущяла между ноздрите му.

Но въпреки тези „разкрасявания“ Мауки имаше приятно лице. Хубаво лице, с каквото и мерило да го преценяваш, а за един меланезиец – дори изключително красиво. Единственият му недостатък беше липсата на мъжественост. Беше женствено, почти моминско. Чертите му бяха дребни, правилни и нежни. Брадичката и устата подсказваха слаб характер. Нито сила, нито воля се чувствуваше в челюстите, челото и носа. Единствено в очите можеше да се долови някакъв намек за скритите качества, които съставяха такъв голям дял от неговата природа и които другите не можеха да разберат. Тези скрити качества бяха решителност, упоритост, безстрашие, изобретателност и хитрост; а когато те намираха израз в някаква обмислена и изненадваща постъпка, всички наоколо му оставаха изумени.

Бащата на Мауки беше главатар на селището „Порт Адаме“ понеже беше роден и отрасъл край морския бряг, Мауки беше полу земноводно. Той знаеше навигациите на рибите и стридите, а рифовете бяха

отворена книга за него. Разбираше и от управляване на кану. Да плува се научи, когато бе на една година. Седемгодишен можеше да задържа дъха си, за цяла минута и да се спуска право на дъното на дълбочина от тридесет фута. И седемгодишен бе отвлечен от обитателите на джунглата, които не умеят дори да плуват и се боят от солената вода. След това Мауки виждаше морето само отдалече, през пролуките в джунглата, и от откритите места по високите планински склонове. Той стана роб на стария Фанфоа, главния вожд на двадесетина села, пръснати из гъсталациите по гредпланините на Малаита, чийто пушек в тиха утрин е горе-долу единственото нещо, което подсказва на пътуващите по море бели хора за гъмжащото във вътрешността население. Защото белите не навлизат в Малаита.

Опитвали се бяха да го сторят някога, в дните, когато търсеха злато, но всеки път оставяха главите

си да се хият от опушените греди в хижите на обитателите на джунглата.

Когато Мауки навърши седемнадесет години, Фанфоа остана без тютюн. Без трошичка тютюн. Това

бяха тежки времена за всичките му села. Той бе направил голяма

грешка. Суо беше толкова малко пристанище, че голяма шхуна не можеше да пусне котва в него. Заградено от мангови дървета, надвиснали над дълбоките води, то представляваше капан и в този капан влязоха двама бели мъже с малко двумачтово корабче. Те искаха да набират работници и носеха много тютюн и разни стоки, без да

говорим за трите пушки и предостатъчно бойни припаси В Суо не живееше никой от крайморското племе, затова хората от джунглата можеха да слязат до морето. Двумачтовото корабче свърши чудесна работа. Още първия ден събра двадесет работници. Дори старият Фанфоа се услови като работник. Но същия ден двадесетината новонаети работници отсякоха главите на двамата бели, избиха екипажа и изгориха корабчето. Тогава и три месеца след това, във всички села в джунглата имаше достатъчно и предостатъчно тютюн и стоки за размяна. После дойде военният кораб, който обсипа със снаряди планините на няколко мили навътре в острова и накара уплашените хора да напуснат селата и да се скрият дълбоко в джунглата. Сетне военният кораб изпрати на брега десантни групи. Селата бяха опожарени заедно с тютюна и стоките. Кокосовите палми и банановите дървета бяха изсечени, градините с таро – изкоренени, прасетата и кокошките – изклани.

Фанфоа получи добър урок, а междувременно бе останал и без тютюн. От друга страна, младежите му бяха толкова напласнени, че не искаха да се условят на работа при идващите агенти. Ето защо Фанфоа заповяда да заведат на брега неговия роб Мауки и да го условят срещу аванс от половин сандък тютюн, ножове, брадви, басма и мъниста, които той щеше да изработи с труда си в плантациите. Мауки беше ужасно уплашен, когато го заведоха на борда на шхуната. Беше агне, водено на заколение. Белите хора бяха свирепи същества. Ако не бяха свирепи, нямаше да дръзват постоянно да обикалят бреговете на Малаита и всички пристанища само по двама на шхуна, с екипажи от петнадесет до двадесет негри, а често пъти и до шестдесет-седемдесет чернокожи работници. Освен това винаги съществуваше опасност крайбрежното население внезапно да нападне шхуната и да избие всички моряци. Белите наистина бяха страшни. Освен това притежаваха какви ли не магии – пушки, които стрелят бързо и по много пъти, разни чудеса от желязо и пиринч, които карат шхуните да плават дори когато няма вятър, кутии, които говорят и се смеят, също както говорят и се смеят хората. Да, чувал бе и за един бял, който бил такъв магьосник, че можел, когато поиска, да извади и да тури пак на мястото им всичките си зъби.

Заведоха Мауки в кабината. Единият от белите стоеше на палубата

и пазеше с два револвера, затъкнати в колана. Другият седеше в кабината пред някаква книга, в която пишеше чудновати знаци и черти. После той протегна пръчката за писане. Мауки едва я докосна с ръка и с това пое задължението да работи три години в плантацияте на заводите за сапун „Лунно сияние“. Никой не му обясни, че свирепите бели хора ще се погрижат той да изпълни задължението си и че зад тях е цялата мощ и всички военни кораби на Великобритания.

На борда имаше и други черни от неизвестни, незнайни места и щом белият човек им заговори, те изтръгнаха дългото перо от косата на Мауки, остригаха го ниско и вързаха около кръста му лавалава от яркочълта басма.

След като прекара много дни на шхуната и след като видя повече земи и острови, отколкото би могъл да си представи, го свалиха в Ню Джорджия и го пратиha на работа в полето, да изкоренява джунглата и да реже тръстики. За първи път Мауки разбра какво значи да работиш. Това значеше да ставаш в зори, да се прибираш по тъмно и да се храниш два пъти на ден. А храната беше еднообразна.. Седмици наред не им даваха нищо друго освен батати, после седмици наред нищо друго освен ориз. Ден след ден той изрязваше ядките от кокосовите орехи и дълги дни и седмици поддържаше огньовете, на които опушваха копрата, и чак когато очите му се възпалиха, го преместиха да сече дървета. Той беше сръчен секач и след известно време го сложиха в бригадата за строене на мостове. Веднъж го преместиха за наказание в бригадата за прокарване на пътища. От време на време служеше като моряк на китоловните кораби, когато докарваха с тях копра от далечни брегове или когато белите хора отиваха да бият риба с динамит.

Покрай другото Мауки научи моряшкия английски жаргон, на който можеше да говори с всички бели хора и с всички работници, които иначе щяха да говорят на хиляда различни наречия. Научи и други неща за белите хора, главно това, че те държат на думата си. Кажат ли на някой работник, че ще му дадат пръчка пресован тютюн, ще я получи.. Ако кажат на някой работник, че ще го направят на пихтия, в случай че стори едипакво си, щом стори това „едипакво си“, неизменно го правят на пихтия. Мауки не знаеше какво значи пихтия, но тази дума се срещаше в моряшкия жаргон и той си представяше, че това са кръвта и зъбите, които понякога вземаха участие в процеса на правенето на пихтия. Научи още едно нещо: те никога не удряха и не наказваха работника, ако той не се провинеше.. Дори когато бяха пияни – а те биваха често пияни, – белите никога не удряха, докато работникът не нарушеше

някое правило.

Мауки не обичаше плантацията. Той мразеше работата и беше син на главатар. Освен това бяха изминали десет години, откакто Фанфоа го бе отвлякъл от Порт Адамс, и той тъгуваше за дома. Тъгуваше дори за робуването си при Фанфоа. Затова избяга. Задълба в джунглата с мисълта да стигне южния бряг и да открадне кану, с което да си отиде у дома в Порт Адамс. Но се разболя от треска и бе заловен и доведен обратно ни жив, ни мъртъв. Втори път избяга заедно с двама работници от Малаита. Те изминаха двадесет мили по крайбрежието и се укриха в хижата на свободен малаитЯнин, който живееше в това село. Ала късно през нощта дойдоха двама бели, които не се страхуваха от туземците в селото, направиха тримата бегълци на пихтия, вързаха ги като прасета и ги хвърлиха в китоловната лодка. А човекът, в чиято къща се бяха укрили – от него сигурно и пихтия не бе останала ако се съдеше по това как хвърчаха косата, кожата и зъбите му, – сигурно до края на живота си бе загубил желание да подслонява избягали работници. Мауки се поти още една година. После го направиха домашен слуга; сега се хранеше добре и нямаше грижи – само поддържаше чистотата в къщата и поднасяше на белите хора уиски и бира по всяко време на деня и през по-голямата част от нощта. Той обикна работата си, но повече обичаше Порт Адамс. Трябваше да служи още две години, а две години бяха прекалено много за измъчващата го тъга по дома. Бе поумнял след изслужената година, освен това, като домашен слуга, имаше по-големи възможности. Грижеше се за чистенето на пушките и знаеше къде виси ключът от склада. Той подготви бягството и една нощ десет малаитяни и един работник от Сан Кристобал се измъкнаха от казармата и довялякоха една от китоловните лодки до брега. Не друг, а Мауки им бе дал ключа, с който се отключваше катинарът на лодката, и не друг, а Мауки бе снабдил лодката с дванадесет пушки уинчестър, огромно количество бойни припаси, един сандък динамит с детонатори и фитил и десет сандъка тютюн.

Душаше северозападен мусон и те плаваха нощем на юг, а денем се криеха из усамотени необитавани островчета или смъкваха китоловната си лодка в джунглата на по-големите острови. Така стигнаха до Гуадалканал, заобиколиха го от едната му страна и прекосиха протоците Индиспенсъбъл до остров

Флорида. Тука убиха работника от Сан Кристобал, запазиха главата, а всичко друго сготвиха и изядоха. Брегът на Малаита беше само на двадесет мили, обаче през последната нощ силно течение и променливи ветрове им попречиха да преплават това разстояние. Зората ги завари

все още на няколко мили от целта. Но със зората се появи и един катер, а в него имаше двама бели, които не се уплашиха от единадесетте малаитяни, въоръжени с дванадесет пушки. Мауки и другарите му бяха отведени обратно в Тулаги, където живееше големият бял господар на всички бели хора. А големият бял господар ги изправи пред съд, след което, един по един, бегълците бяха вързани, всеки получи по двадесет камшика и бе осъден да плати по петнадесет долара глоба. После ги изпратиха обратно в Ню Джорджия, където белите хора ги направиха на пихтия и ги върнаха на работа. Но Мауки вече не беше домашен слуга. Сложиха го в бригадата за прокарване на пътища. Глобата от петнадесет долара бе платена от белите хора, от които бе избягал, а на него му казаха, че ще трябва да ги отработи, което значеше още шест месеца труд. Освен това трябваше да заплати своя дял от откраднатия тютюн с още една година робски труд.

От Порт Адамс го делеяха сега три години и половина, затова една нощ той открадна кану, укри се на островчетата в протоците Манинг, мина протоците и заплава покрай източното крайбрежие на остров Санта Изабел, но не бе изминал и две трети от разстоянието, белите го заловиха в лагуната Мериндж. След една седмица той избяга от тях и потъна в джунглата. В джунглата на Санта Изабел нямаше туземци, всички бяха крайбрежни жители и християни. Белите хора обявиха награда от петстотин пръчки тютюн и всеки път, когато Мауки слизаше край морето, за да открадне някое кану, крайморските жители го подгонваха. Така изминаха четири месеца; най-после, когато наградата бе увеличена на хиляда пръчки, той бе хванат и изпратен обратно в Ню Джорджия, в бригадата за прокарване на пътища. Хиляда пръчки тютюн струват петдесет долара, а Мауки трябваше сам да изплати наградата, което правеше една година и осем месеца труд. И тъй от Порт Адамс го отделяха сега пет години.

Тъгата му по дома стана още по-голяма, а не му се искаше да се смири, да се държи добре, да отработи петте години и така да се прибере въщи. Следващия път го хванаха тъкмо когато се канеше да бяга. За неговия случай докладваха на господин Хавбай, управител на заводите за сапун „Лунно сияние“ на острова, който го обяви за непоправим. Заводите имаха плантации на островите Санта Крус, на стотици мили път по море, и там изпращаха непоправимите работници от Соломоновите острови. Там изпратиха и Мауки, при все че той не стигна местоназначението си. Шхуната спря в Санта Ана, и през нощта Мауки преплува до брега, открадна две пушки и сандък тютюн от местния агент на

дружеството и избяга с кану към Сан Кристобал. Сега Малаита беше на петдесет-шестдесет мили на север.;Но когато се опита да ги преплува, излезе буря, която го отнесе обратно в Санта Ана и там агентът го задържа в окови до връщането на шхуната от Санта Крус. Агентът си прибра двете пушки, но сандъкът с тютюн остана за сметка на Мауки и му струваше още една година. Броят на годините, които сега дължеше на дружеството, нарасна на шест.

На връщане в Ню Джорджия шхуната пусна котва в протока Маравуи, който се намира в югоизточния край на Гуадалканал. Мауки преплува до брега с белезниците на ръцете и избяга в джунглата. Шхуната продължи пътя си, но агентът на „Лунно сияние“ обяви награда от хиляда пръчки тютюн и Мауки бе доведен при него от жителите на джунглата, което добави още година и осем месеца към сметката му. Преди да пристигне шхуната, той се изплъзна още веднъж, този път с китоловна лодка, заедно с един сандък тютюн, откраднат от агента. Силен северо-западен вятър разби лодката му край Уги, където покръстените туземци му откраднаха тютюна, а самия него предадоха на местния агент на „Лунно сияние“. Откраднатият от туземците тютюн означаваше за него още една година и цялата сметка сега възлизаше на осем години и половина.

– Ще го изпратим на остров Лорд Хау – каза господин Хавбай. – Там е Бунстер; ще ги оставим да се оправят сами. Положението, както си го представям, ще се сведе до това, че Мауки ще свети маслото на Бунстер или Бунстер ще свети маслото на Мауки, а ние ще се отървем, от тях и в двата случая.

Ако човек потегли от лагуната Мериндж за остров Санта Изабел и се насочи право на север, без да се отклонява, като измине сто и петдесет мили, пред него ще изникнат от морето кораловите рифове на Лорд Хау. Лорд Хау представлява пръстен суша с около сто и петдесет мили обиколка и няколкостотин ярда ширина на най-широкото място, а на места се издига до десет фута над морското равнище. Вътре в този пясъчен пръстен има огромна лагуна, осяяна с коралови рифове. Лорд Хау не спада нито географски, нито етнологически към Соломоновите острови. Той е атол, докато Соломоновият архипелаг се състои от високи острови; населението му по произход и по език принадлежи към Полинезия, докато жителите на Соломоновите острови са меланезийци. Населението на Лорд Хау е придошло при преселването на полинезийците на запад, което продължава и до днес – североизточният пасат все още изхвърля на бреговете му големи канута с утлегари. Но очевидно е

имало и незначително преселване на меланезийци в периода на северо-западните мусони.

Никога никой не идва на Лорд Хау или Онтонг Джава, както го наричат понякога. „Томас Кук & син“ не продават билети за този остров и туристите нямат представа за съществуването му. Дори бял мисионер не е слизал на бреговете му. Петте хиляди туземци са толкова миролюбиви, колкото и първобитен. Макар че не са били винаги миролюбиви, „Ръководството за мореплаватели“ ги описва като враждебно настроени и коварни. Обаче хората, които съставят „Ръководството за мореплаватели“, никога не са чували за промяната, настъпила в сърцата на жителите, след като те преди немного години завладели голям тримачтов кораб и изклали целия екипаж с изключение на втория помощниккапитан. Той се спасил и занесъл новината на своите събратя. Капитаните на три търговски шхуни се върнали с него на Лорд Хау. Влезли с корабите си направо в лагуната и се заели да проповядват евангелието на белия човек – че само белите имат право да убиват бели, а всички по-долни племена нямат право да посягат на тях. Шхуните плавали нагоре-надолу из лагуната и сеели опустошение и смърт. На тесния пясъчен пръстен нямало възможност за спасение, нямало джунгла, в която да се избяга. Хората падали простреляни щом ги зърнели, а било невъзможно да не ги зърнат. Селата били опожарени, лодките – разбити на парчета, кокошките и прасетата – изклани, скъпоценните кокосови палми – изсечени. Това продължило цял месец, докато най-последно шхуните отплавали; ала страхът от белия човек се запечатал дълбоко в душите на островитяните и те никога вече не си позволяваха безразсъдството да нападнат бял човек.

Макс Бунстер беше единственият бял на Лорд Хау и служеше на вездесъщите заводи за сапун „Лунно сияние“. А дружеството го бе изпратило на Лорд Хау просто за да се отърве от него, защото нямаше по-затънтено място от този остров. Това, че не го уволняваха, се дължеше на трудността да му намерят заместник. Той беше висок, снажен германец, не съвсем с ума си. Полулудост би било меко определение на състоянието му. Беше побойник и страхливец, и жестокостта му беше жестокост на страхливец. Когато постъпи в дружеството, отначало го назначиха на остров Саво. Когато изпратиха един туберкулозен колониален чиновник да го смени, той му нанесе побой с юмруци и го върна съсипан, със същата шхуна, която го бе докарала.

След това господин Хавбай избра един млад великан – йоркширец, който да смени Бунстер. йоркширецът имаше славата на боксьор и да се

бие, беше за него нещо повече от насъщен хляб. Но Бунстер не искаше да се бие. Беше същинско агне... в продължение на десет дни. След това йоркширецът бе повален от двоен пристъп на дизентерия и треска. Тогава Бунстер се нахвърли върху него, събори го и двадесетина пъти скочи отгоре му. Уплашен от това, което можеше да стане, когато жертвата му се съвземе, Бунстер избяга с катер на Гувуту, където съобщи за пристигането си, като нанесе побой на един млад англичанин, осакатен вече в Бурската война от куршум, минал и през двете бедра.

Именно тогава господин Хавбай изпрати Бунстер на Лорд Хау, последната инстанция преди уволняване. Немецът отпразнува пристигането си, като изпи половин каса джин и дръпна хубав бой на възСтария, астматичен помощниккапитан на шхуната, която го докара. Когато шхуната си замина, Бунстер събра туземците на брега и ги подкани, да се преборят, като обеща един сандък тютюн на този, който успее да го повали. Трима туземци повали той, а четвъртият повали него, но вместо тютюн получи куршум в белите дробове.

Така започна царуването на Бунстер на Лорд Хау. В главното селище живееха три хиляди души, но то опустяваше дори посред бял ден, щом се зададеше Бунстер. От него бягаха всички – мъже, жени и деца. Дори кучетата и прасетата се махаха от пътя му, а кралят беше готов да се скрие под някоя рогозка. Двата министър-председатели живееха в ужас от Бунстер, който никога и за нищо не спореше, а се разправяше само с юмруци.

И така, Мауки пристигна на Лорд Хау, за да робува на Бунстер цели осем години и половина. Да се избяга от Лорд Хау, беше невъзможно. За добро или за зло Бунстер и той трябваше да живеят заедно. Бунстер тежеше двеста фунта, Мауки тежеше сто и десет. Бунстер беше безчовечен изрод. Мауки беше първобитен дивак. И всеки от двамата имаше свои стремежи и навици.

Мауки нямаше представа що за човек е господарят, при когото трябва да служи. Никой не го бе предупредил и той смяташе за нещо съвсем естествено, че Бунстер, както и другите бели, ще пие много уиски и ще е повелител и законодател, който винаги държи на думата си и никога не бие работниците незаслужено. Бунстер имаше едно преимущество. Знаеше всичко за Мауки и злорадствуваше, че му е паднал в ръцете. Последният му готвач лежеше със счупена ръка и изкълчено рамо, затова Бунстер направи Мауки готвач и домашен слуга.

И Мауки скоро разбра, че има бели и бели. В същия ден, когато шхуната си замина, той получи нареждане да купи кокошка от Самизи,

туземния мисионер от островите Тонга. Обаче Самизи бил отишъл на отсрещния бряг на лагуната и щял да си дойде чак след три дена. Мауки се завърна с тези сведения. Качи се по стръмното стълбище (къщата стоеше на колове, дванадесет фута над пясъка) и влезе във всекидневната да докладва. Агентът поиска кокошката. Мауки отвори уста да обясни, че мисионерът отсъства. Но Бунстер не искаше да чуе никакви обяснения. Той замахна с юмрук. Ударът улучи Мауки по устата и го заправи във въздуха. Той изхвъркна през вратата на тясната веранда, счупи перилата и се строполи долу на пясъка. Устните му се превърнаха в смазана, безформена маса, а устата му беше пълна с кръв и счупени зъби.

– Сега ще знаеш, че такива не ми минават! – закрещя търговският представител, посинял от яд, като се наведе през счупените перила.

Мауки никога не бе срещал такъв бял човек и реши да се държи покорно и никога да не го дразни. Видя как Бунстер би гребците, а единия окова във вериги и остави три дена без храна само затова, че счупил клина на греблото при гребане. После чу приказките в селището и научи защо Бунстер си е взел трета жена (насила, както разправяха всички). Първата и втората лежаха в гробището, заровени в белия коралов пясък, с парчета коралова скала над главите и краката. Умрели, както се мълвеше, от побой. Той изтезаваше и третата си жена, както Мауки можеше сам да види.

Но каквото и да правеше, не можеше да не озлобява белия човек, който изглеждаше озлобен от самия живот. Когато мълчеше, Бунстер го биеше и наричаше навъсено животно. Когато говореше, го биеше за това, че отговарял. Когато се държеше сериозно, Бунстер го обвиняваше, че крои нещо, и му дръпваше един бой в аванс, а когато се мъчеше да бъде весел и се усмихваше, го набеждаваше, че се надсмивал на своя господар и повелител, и пак го биеше. Бунстер беше демон. Жителите биха го пратили на оня свят, ако не помнеха урока от трите шхуни. Може би щяха да го пратят на оня свят въпреки всичко, ако имаше джунгла, в която да се укрият. Но положението беше такова, че убийството на бели хора, на кой да е бял човек, щеше да докара военен кораб, който да избие виновниците и да изсече скъпоценните кокосови палми. И гребците отдавна бяха решили да го удавят, да преобърнат катера, щом им се удаде случай. Само че Бунстер внимаваше лодката да не се преобърне.

Мауки не приличаше на тях и понеже нямаше

възможност да се избави, докато Бунстер беше жив, реши да умори белия човек. Бедата беше там, че ^ все не можеше да намери сгода.

Бунстер беше винаги нашрек. Револверите му бяха под ръка ден и нощ. Не позволяваше никой да минава зад гърба му – Мауки научи това, след като бе повален няколко пъти. Бунстер знаеше, че трябва да се страхува повече от добродушния, дори миловиден малаитянин, отколкото от цялото население на Лорд Хау, затова с още по-голям жар прилагаше върху него своята програма за изтезания. А Мауки се държеше покорно, понасяше наказанията и чакаше.

Всички други бели бяха зачитали неговите „тамбо“, но не и Бунстер. Седмичната дажба тютюн на Мауки беше две пръчки. Бунстер ги даваше на жена си и заповядваше на Мауки да ги вземе от нейната ръка. Но това беше невъзможно и Мауки се отказваше от тютюна си. По същия начин Бунстер го принуждаваше неведнъж да остава без храна и да гладува по цели дни. Той получаваше нареждане да сготви яхния от едрите миди, които се въдеха в лагуната. Това беше невъзможно, защото мидите бяха „тамбо“. Шест пъти наред той отказа да докосне мидите и шест пъти Бунстер го би до безсъзнание. Бунстер знаеше, че момчето по-скоро ще умре, отколкото да пипне мида, но наричаше отказа му бунт и би го убил, ако имаше друг готвач, с когото да го замени.

Една от любимите шеги на агента беше да хване Мауки за къдравата коса и да блъска главата му в стената. Друга шега беше да изварди Мауки и да притисне изневиделица горящата си пура в месата му. Бунстер наричаше това „ваксиниране“ и ваксинираше Мауки безброй пъти всяка седмица. Веднъж, изпаднал в бяс, Бунстер дръпна порцелановата дръжка от носа му и направо разкъса хрущяла.

– Боже, каква мутра! – подхвърли той, когато видя как го бе разранил.

Кожата на акулата е като гласпапир, но кожата на рибата скат е като пила. В Южните морета туземците я използват за заглаждане на своите кану и гребла. Бунстер накара да му направят ръкавица от кожа на скат. Когато я изпита за първи път върху Мауки, с едно плъзване на ръката раздра

кожата на гърба му от врата до подмишницата. Бунстер беше във възторг. Той запозна с ръкавицата жена си и най-усърдно я изпита върху гребците. След това погали и двамата министър-председатели, а те трябваше да се смеят и да приемат това като шега.

– Смейте се, да ви вземат дяволите, смейте се! – подканваше ги той.

Мауки опитваше ръкавицата най-много от всички. Не минаваше ден, без да бъде помилван с нея. Случваше се загубата на толкова много епидермис да не го оставя да заспи нощем, а често пъти духовитият

господин Бунстер разраняваше наново полу-здравелите места. Мауки търпеливо продължаваше да чака с дълбокото убеждение, че рано или късно ще дойде и неговото време. А той знаеше най-точно, до най-малката подробност, какво ще направи, когато дойде това време.

Една сутрин Бунстер се събуди в настроение да направи на пихтия цялата вселена. Той започна с Мауки и свърши с Мауки, а освен това съсипа от бой жена си и изпопроби всичките гребци. На закуска нарече кафето „помия“ и лисна врялата течност в лицето на Мауки. Към десет часа трепереше от треска, а половин час след това гореше в огън. Това не беше обикновен пристъп на малария. Той скоро се превърна в злокачествен и премина в черноводна треска. Минаваха дни, Бунстер отслабваше все повече и не можеше да стане от леглото. Мауки чакаше и наблюдаваше, а междувреме рраните му заздравяха. Той нареди на гребците да изкарат катера на брега, да остържат дъното му и основно да го стегнат. Те сметнаха, че заповедта е на Бунстер, и я изпълниха. Но в това време Бунстер лежеше в безсъзнание и не даваше никакви заповеди. Дошло бе вече времето на Мауки, ала той все още изчакваше.

Когато най-лошото мина и Бунстер дойде в съзнание и започна да се съвзема, макар да лежеше безпомощен като бебе, Мауки прибра малкото дреболии, които имаше, включително дръжката от порцелановата чаша, в пътното си сандъче. След това отиде в селището и поговори с краля и двамата му министър-председатели.

– Тоя човек Бунстер, той добър човек, вие много го обича? – попита Мауки.

Те му обясниха в един глас, че съвсем не обичат агента. Министрите започнаха да изброяват всички унижения и злини, които бе струпал на главите им. Кралят не издържа и се разплака. Мауки грубо ги прекъсна:

– Вие знае мене? Аз голям човек, господар моята страна. Вие не обича тоя човек, белия господар. Аз не го обича. Много хубаво, вие сложи сто кокосови ореха, двеста кокосови ореха, триста кокосови ореха в катера. Щом свърши това, вие ляга спи като добър човек. Всички канака спи като добър човек. После дойде голяма врява от къщата, вие не чува тая врява. Вие всички спи, много силно спи.

По същия начин Мауки си поприказва и с гребците. После заповяда на жената на Бунстер да се върне в родния си дом. Ако беше отказала, щеше да го изправи пред голямо затруднение, защото неговото „тамбо“ не му позволяваше да вдигне ръка срещу нея.

Когато къщата опустя, той влезе в спалнята, където агентът

лежеше, унесен в дрямка. Мауки прибра револверите, после сложи на ръката си ръкавицата от скат. Първото предупреждение, което получи Бунстер, беше тръкване с ръкавицата и кожата от носа му се смъкна.

– Хубаво, а? – захили се Мауки между два замаха, с единия от които одра челото, а с другия обели едната буза. – Смей се, да те вземат дяволите, смей се!

Мауки се трудеше най-усърдно и туземците, скрили се по къщите си, чуха „голямата врява“, която Бунстер вдигна и продължи да вдига още цял час и дори по-дълго.

Когато свърши, Мауки занесе на катера морския компас, всичките пушки и бойни припаси и се зае да го товари със сандъци тютюн. Докато беше зает с тази работа, някакво ужасно, одрано същество изскочи от къщата и с писъци се втурна да тича по брега, но падна на пясъка, където се загърчи и забръщолевя под палещото слънце. Мауки погледна към него и се подвоуми. После се приближи, отрязва главата, уви я с рогозка и я прибра в раклата на кърмата на катера.

Туземците спаха толкова дълбоко до края на този дълъг горещ ден, че не видяха как катерът излезе през протока и, се насочи на юг, гонен от югоизточния пасат. И никой вече не зърна катера през дългото му пътуване до бреговете на Санта Изабел и изтощителното плаване срещу вятъра оттам до Малаита. Мауки слезе в Порт Адамс с толкова пушки и тютюн, колкото никога никой не бе притежавал дотогава. Но Мауки не остана там. Беше взел главата на бял човек и можеше да потърси убежище само в джунглата. Затова се върна в селата на джунглата, където застреля стария Фанфоа и петима-шестима главатари и стана главатар на всичките села. Когато умря баща му, братът на Мауки наследи властта му в Порт Адамс, крайбрежните жители се съюзиха с жителите на джунглата и този съюз стана най-силен между двестата враждуващи племена на Малаита.

Страхът на Мауки от всемогъщите заводи за сапун „Лунно сияние“ беше по-голям, отколкото страхът му от британското правителство, и наистина един ден до него, в джунглата, пристигна съобщение, с което му напомняха, че дължи на дружеството осем и половина години труд. Той изпрати положителен отговор и тогава се появи неизбежният бял човек – капитан на шхуна, единственият бял през царуването на Мауки, който се осмели да навлезе в джунглата и излезе от нея жив. Този човек не само излезе от джунглата, но отнесе със себе си и седемстотин, и петдесет долара в златни монети – паричната стойност на осем и половина години работа плюс костуемата цена на някакви пушки и сандъци

ТЮТЮН.

Мауки вече не тежи сто и десет фунта: Обиколката на корема му е три пъти по-голяма от предишната. Сега той има четири жени. Има и много други неща: пушки и револвери, дръжка от порцеланова чаша и прекрасна сбирка глави на туземци от джунглата. Но най-скъпоценна от цялата му сбирка е една друга глава, съвсем изсъхнала и запазена, с пясъчноруса коса и жълтеникава брада, която той пази увита в най-хубавата, плетена от треви лавалава. Когато тръгва да воюва със селищата отвъд пределите на царството си, Мауки неизменно

изважда тази глава и усамотен в своя дворец от трева, дълго и задълбочено се вглежда в нея. В такива моменти селото потъва в мъртвешко мълчание и дори малчуганите не смеят да вдигат шум. Главата се почита като най-могъщата магия на Малаита и на нея се приписва величието на Мауки.

КРАЙ

Jack London
Mauki, 1908

Източник: <http://dubina.dir.bg>
Сканиране и обработка: Сергей Дубина

Публикация:

Джек Лондон, Разкази и новели
Книгоиздателство „ГЕОРГИ БАКАЛОВ“, ВАРНА, 1987
Анелия Бошнакова, Сидер Флорин, преводачи, 1987
Борис Дамянов, Желяз Янков, Сидер Флорин, Тодор Вълчев, преводачи, 1963

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2198>]